

MAJ 2016

RESPEKT FOR DET FÆLLES

RESPEKTPAKKE I

REGERINGEN

INDHOLD

RESPEKTPAKKE I	4
Respekten for det fælles og dets repræsentanter skal styrkes	6
De konkrete initiativer	9
FOKUSOMRÅDE 1: Skærpet kurs over for optøjer og uroligheder	10
1.1. Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden	10
1.2. Anstiftere og ledere af opløb skal gøres kollektivt erstatningsansvarlige for alle materielle skader	12
1.3. Politiet skal have bedre redskaber til at sikre identiteten på gerningsmændene ved optøjer og andre former for uroligheder	13
1.4. Gennemførelse af strafskærpelse for grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden	13
1.5. Mulighed for at kommuner kan yde økonomisk tilskud til privates tv-overvågning	14
FOKUSOMRÅDE 2: Styrket indsats over for kriminalitet mod personer i offentlig tjeneste	15
2.1. Straffelovens særlige regel om vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste skal udvides til også at omfatte indirekte trusler	16
2.2. Anklagemyndigheden skal have øget fokus på at føre sager, hvor personer i offentlig tjeneste groft og uretmæssigt hænges ud for at have begået ulovligheder	17
2.3. Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste, når overgrebet sker i den pågældendes fritid	18
2.4. Skærpet straf for alle former for kriminalitet, der har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste	19
2.5. Skærpet straf for verbale overfald på personer i offentlig tjeneste	20
FOKUSOMRÅDE 3: Øget respekt for retsvæsenet	21
3.1. Øget brug af udeblivelsesdomme	22
3.2. Indførelse af sms-beskeder om retsmøder	23
3.3. Indførelse af straf for udeblivelse fra afsoning	23
3.4. Indførelse af straksafsoning, hvis den dømte tidligere er udeblevet fra afsoning	24
3.5. Konsekvent stop for sociale ydelser ved udeblivelse fra afsoning	24
3.6. Særlig operativ indsats vedrørende bødeinddrivelse	25

Respektpakke I

Respekt kommer ikke af sig selv.

Forudsætningen for at leve i et trygt og velfungerende folkeligt fællesskab er, at vi har respekt for hinanden, for det offentlige rum og for de institutioner og mennesker, der repræsenterer fællesskabet. Det skal vi løbende huske hinanden på. Ellers skrider vores normer for, hvordan vi omgås hinanden. Og med tiden vil Danmark blive et andet land at leve i, end det vi kender i dag. Det vil blive et mindre trygt Danmark, et mindre velfungerende Danmark.

Der er behov for, at vi også fra politisk hold sætter fokus på, hvordan vi fastholder og styrker respekten for det fælles.

Den enkeltes livskvalitet afgøres i høj grad af, hvordan vi behandler hinanden. I hverdagen handler det for eksempel om, at vi taler ordentligt til hinanden og siger fra, når vi er vidner til adfærd, som går ud over det rimelige. Vi skal som land – og som mennesker – sige fra, når socialrådgiveren, politibetjenten og andre af fællesskabets repræsentanter chikaneres eller behandles respektløst. De sociale reaktioner er i nogle situationer det mest effektfulde, når vi ønsker at ændre eller bevare en bestemt adfærdskultur.

Men vores fælles indsats i det daglige skal ikke stå alene. Der er behov for, at vi også fra politisk hold sætter fokus på, hvordan vi fastholder og styrker respekten for det fælles.

I nogle tilfælde kan der være behov for at skærpe reaktionerne over for en adfærdskultur, vi som fællesskab ikke skal rumme. Det kan eksempelvis være optøjer eller vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste. I andre tilfælde kan der være behov for at styrke myndighedernes redskaber, så bærende samfundsinstitutioner som politi, domstole og kriminalforsorgen kan udføre deres opgaver effektivt.

At genvinde respekten for det fælles indebærer en holdningsændring, og den slags tager tid. Regeringen vil med dette retspolitiske udspil – som vi kalder for Respektpakke I – sætte respekt på dagsordenen og tage det første af flere skridt i retning af mere respekt for hinanden og for det fælles.

Regeringen

*At genvinde respekten
for det fælles indebærer
en holdningsændring,
og den slags tager tid.*

Respekten for det fælles og dets repræsentanter skal styrkes

Personer i offentlig tjeneste er særligt udsatte for overfald og forulempelser og behøver derfor en særlig beskyttelse for at kunne udføre deres arbejde.

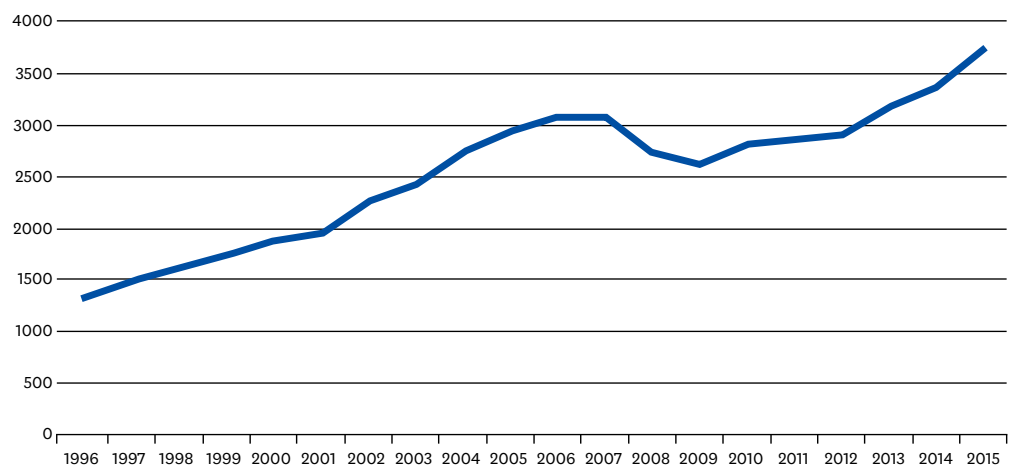
Det er uacceptabelt, at man som for eksempel fængselsbetjent, brandmand eller ansat i socialforvaltningen udsættes for verbale eller fysiske overgreb, som gør, at man bliver utryg ved at udføre sit arbejde.

Respekten for landets institutioner og de myndighedspersoner, der repræsenterer institutionerne i det daglige, er afgørende for, at Danmark er et trygt og velfungerende land at leve i.

Udviklingen på området viser, at der er behov for at gøre en aktiv indsats for at styrke respekten. I perioden fra 1996 til 2015 er antallet af anmeldelser af vold og trusler mod offentlige myndighedspersoner steget fra 1.317 årlige anmeldelser til 3.734 årlige anmeldelser. Det svarer til en stigning på mere end 180 procent – altså næsten en tredobling.

FIGUR 1: Antal anmeldelser af vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste i perioden 1996-2015

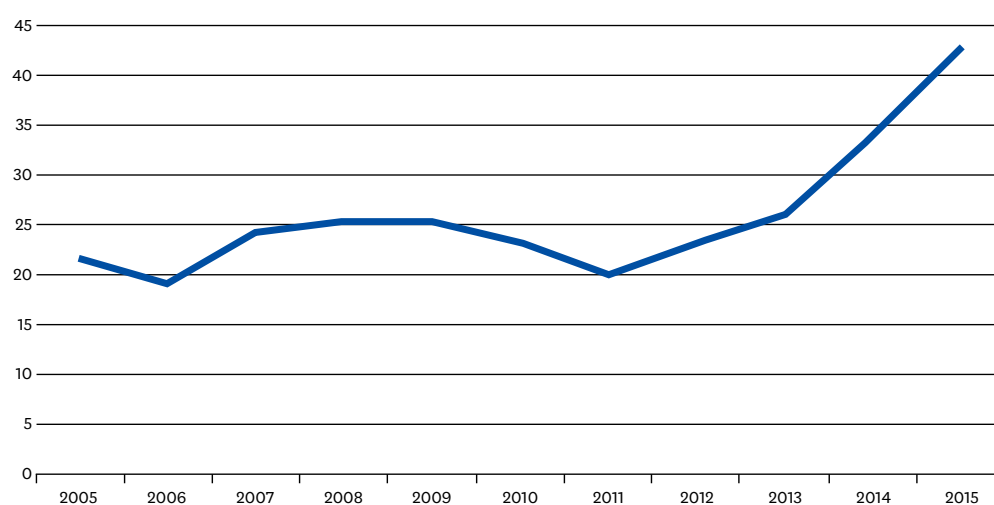
Kilde: Danmarks Statistik.

Også respekten for landets institutioner er under pres. Antallet af udeblivelser blandt tiltalte i landets retssale er således den næststørste årsag til, at retssager bliver udsat eller omberammet. Når tiltalte vælger ikke at møde op, er det et udtryk for mangel på respekt både over for offeret og over for retssystemet, som ikke kan fungere, hvis tiltalte bare bliver væk.

Et andet område, som kalder på handling, er de mange udeblivelser fra afsoning i fængsler og arresthuse. I perioden fra 2005 til 2015 er antallet af udeblivelser steget fra 21,5 procent til 42,7 procent årligt. Det er uacceptabelt, og der er behov for initiativer på området.

FIGUR 2: Udeblivelsesprocent blandt dømte, der i perioden 2005-2015 er tilsagt til afsoning i fængsler og arresthuse

Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen (Dømte, der i perioden 2005-2015 er tilsagt til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol er ikke inkluderet).

Optøjerne på Nørrebro i august 2015, hvor almindelige forretningsdrivende fik knust ruder og overmalet deres butikker med graffiti, og urolighederne på Slagelse Sygehus i januar 2016, hvor personalet måtte forskanse sig i personalerummet på grund af en gruppe truende pårørende, er eksempler på adfærd, der sætter en streg under, at der er behov for at genoprette respekten for personer i offentlig tjeneste og det offentlige rum.

Derfor er der behov for at understøtte respekten for fællesskabets repræsentanter og institutioner via konkrete initiativer. Uromagere og andre, som bidrager til utryghed eller ikke respekterer landets normer og institutioner, skal mærke, at deres adfærd er uacceptabel og får konsekvenser.

Øversigt over regeringens initiativer til at sikre en styrket respekt for det fælles og dets repræsentanter:

FOKUSOMRÅDE 1:

Skærpet kurs over for optøjer og uroligheder

- 1.1. Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden
- 1.2. Anstiftere og ledere af opløb skal gøres kollektivt erstatningsansvarlige for alle materielle skader
- 1.3. Politiet skal have bedre redskaber til at sikre identiteten på gerningsmændene ved optøjer og andre former for uroligheder
- 1.4. Gennemførelse af strafskærpelse for grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden
- 1.5. Mulighed for at kommuner kan yde økonomisk tilskud til privates tv-overvågning

FOKUSOMRÅDE 2:

Styrket indsats over for kriminalitet mod personer i offentlig tjeneste

- 2.1. Straffelovens særlige regel om vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste skal udvides til også at omfatte indirekte trusler
- 2.2. Anklagemyndigheden skal have øget fokus på at føre sager, hvor personer i offentlig tjeneste groft og uretmæssigt hænges ud for at have begået ulovligheder
- 2.3. Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste, når overgrebet sker i den pågældendes fritid
- 2.4. Skærpet straf for alle former for kriminalitet, der har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste
- 2.5. Skærpet straf for verbale overfald på personer i offentlig tjeneste

FOKUSOMRÅDE 3:

Øget respekt for retsvæsenet

- 3.1. Øget brug af udeblivelsesdomme
- 3.2. Indførelse af sms-beskeder om retsmøder
- 3.3. Indførelse af straf for udeblivelse fra afsoning
- 3.4. Indførelse af straksafsoning, hvis den dømte tidligere er udeblevet fra afsoning
- 3.5. Konsekvent stop for sociale ydelser ved udeblivelse fra afsoning
- 3.6. Særlig operativ indsats vedrørende bødeinddrivelse

De konkrete initiativer

1

Fokusområde 1:

Skærpet kurs over for optøjer og uroligheder

*Vi skal alle
kunne færdes
trygt og sikkert
i det offentlige
rum og have
vores ejendom
i fred.*

Vi skal alle kunne færdes trygt og sikkert i det offentlige rum og have vores ejendom i fred.

I et civiliseret retssamfund som det danske er det uacceptabelt, at visse grupper gang på gang hærger byens gader. Vi skal sige fra over for disse gruppers afstumpede adfærd og vise, at det offentlige rum tilhører fællesskabet og ikke udvalgte grupper, der tager sig selv til rette.

Det er ikke i orden, at personer lader sig rive med af optøjer, bl.a. under dække af den ”anonymitet”, som gruppeoptøjer giver, og f.eks. kaster sten og flasker mod politi eller redningspersonel. Det samme gælder for persongrupper, som truer ansatte på sygehuse, der blot passer deres arbejde – et arbejde, de skal have fred og ro til. Den form for adfærdskultur skal mødes med klare konsekvenser.

Vi skal ikke finde os i, at uromagere hærger bydele og knuser ruder, sætter biler i brand eller ødelægger butiksfacader. Respekten for den offentlige og private ejendomsret – for hvad der er mit, dit og vores – er en grundpille i vores land, og regeringen vil derfor sætte konsekvent ind over for uromageres overgreb på andres ejendom.

1.1.

Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden

Vi skal som et civiliseret og demokratisk retssamfund ikke tolerere voldelige uroligheder. Derfor skal vi sende et utvetydigt signal om, at sådan pøbeladfærd ikke hører til i vores fællesskab.

Gerningsmændene skal vide, at de vil blive mødt med mærkbare sanktioner, så de ikke kan være i tvivl om, at de skal opføre sig anstændigt og udvise den nødvendige respekt over for det fælles og personer i offentlig tjeneste.

Regeringen vil derfor skærpe straffen i sager, hvor der udøves vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden, ved at lægge en tredjedel oven i det nuværende strafniveau.

Initiativet skal imødegå situationer som dem, man eksempelvis oplevede i forbindelse med urolighederne i Vollsmose i juni 2015, hvor en gruppe unge angreb uniformeret politi med molotovcocktails, sten og flasker samt urolighederne på Nørrebro i august 2015, hvor politiet blev angrebet med flasker, molotovcocktails og brosten.

Det retter sig også mod situationer, som den i januar 2016, hvor brandvæsenet blev mødt med stenkast, da de rykkede ud for at slukke en brand i Korsør, og den episode, der fandt sted på Slagelse Sygehus i januar 2016, hvor sygehuspersonalet blev nødt til at forskanse sig i personalerummet, mens politiet måtte bruge magt for at fjerne en større gruppe pårørende, som optrådte fysisk og verbalt truende over for både sygehuspersonalet og politibetjentene.

Eksempel:

Som eksempler på opførsel, der rammes af den foreslåede strafskærpelse, kan nævnes:

- En gruppe unge spærrer en befærdet gade med nogle containere, som de sætter ild til, og da brandvæsenet rykker ud for at slukke den påsatte brand, kaster en af de unge en glasflaske efter brandmændene.
- I forbindelse med en demonstration går en større gruppe maskerede personer til angreb på politiet ved at kaste sten og affyre kanonslag.
- Efter en fodboldkamp opstår der slagsmål blandt to fanggrupperinger, og da politiet stopper urolighederne, fremsætter en af de anholdte trusler mod to politibetjente.

1.2.

Anstiftere og ledere af opløb skal gøres kollektivt erstatningsansvarlige for alle materielle skader

Den private ejendomsret er en grundpille i vores frie samfund. Det er vigtigt, at vi hver især respekterer hinandens ejendom.

Det er i dag muligt at rette et erstatningsansvar mod de personer, som udøver hærværk i forbindelse med et opløb, dvs. når politiet har opløst demonstrationer eller forsamlinger. Det er i den forbindelse afgørende, at man har pågrebet den person, som kan siges at være ansvarlig skadevolder. Man skal altså identificere den person, der har begået hærværk f.eks. smadret en rude. Det er desværre ikke altid muligt at udpege den eller de egentlige skadevoldere i en større gruppe af deltagere i et opløb.

Den private ejendomsret er en grundpille i vores frie samfund. Det er vigtigt, at vi hver især respekterer hinandens ejendom.

Det skal gøres klart for alle, at det ikke er i orden at hæрге byen og vandalisere privat ejendom, og vi skal samtidig skabe et incitament til, at ingen opfordrer andre til at begå sådanne handlinger. Regeringen vil derfor indføre et skærpet erstatningsansvar for anstiftere og ledere af opløb, som fremover skal kunne ifalde et erstatningsansvar for alle skader forvoldt under opløbet, uanset om det har været muligt at identificere den eller de deltagere, som har forvoldt den konkrete skade.

Anstiftere og ledere af opløb er hovedansvarlige for, at opløbet finder sted, og de har samtidig indflydelse på, hvordan opløbet forløber, og dermed en reel mulighed for at forhindre skadevoldende handlinger under opløbet. Risikoen for at ifalde et erstatningsansvar for alle skader forvoldt under et opløb vil kunne afholde nogle personer fra at anstifte eller lede sådanne.

Initiativet skal ses i sammenhæng med, at politiet også får bedre redskaber til at sikre identiteten på personer, som deltager i optøjer, herunder personer der optræder som anstiftere og ledere.

Eksempel:

Som eksempler på tilfælde, der rammes af det udvidede erstatningsansvar, kan nævnes:

- I forbindelse med opløb smadres en butiksrude. Det er ikke muligt at udpege de egentlige gerningsmænd, som har smadret ruden, men politiet har videooptagelser, der dokumenterer, at en person har optrådt som anstifter af opløbet og aktivt har opfordret andre til at begå hærværk. Denne person kan nu mødes med et erstatningskrav, som den pågældende må betale, uanset om han eller hun har forvoldt den konkrete skade.
- Efter afholdelsen af en fodboldkamp bliver flere bygningsfacader vandaliseret under et opløb. Politiet pågriber både den egentlige gerningsmand og lederen af opløbet, som ikke har deltaget aktivt i hærværket. Et erstatningskrav kan nu gøres gældende over for både gerningsmanden og lederen – og hvis den ene ikke er i stand til at betale, skal den anden dække hele kravet.

1.3.

Politiet skal have bedre redskaber til at sikre identiteten på gerningsmændene ved optøjer og andre former for uroligheder

Det skal ikke være nemt at gemme sig i mængden.

Det er centralt for regeringens skærpede kurs over for optøjer, at politiet kan identificere gerningsmændene, så de kan blive holdt ansvarlige for deres handlinger. Det skal ikke være nemt at gemme sig i mængden og derved slippe for et strafferetligt eller erstatningsretligt ansvar.

Derfor skal politiet have mere nutidigt videoudstyr, der skal optimere politiets muligheder for at sikre dokumentation ved optøjer og andre former for uroligheder. Det betyder, at der kan ske en effektiv strafforfølgning af gerningsmændene for eksempelvis vold, hærværk eller grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden. En aktiv og mobil dokumentation forbedrer mulighederne for effektiv strafforfølgning ved bl.a. på effektiv vis at sikre identiteten på gerningsmændene og dokumentation for politiets tilrettevisning af de pågældende, hvilket også kan være med til at styrke forfølgningen af de personer, som vil kunne ifalde et erstatningsansvar.

1.4.

Gennemførelse af strafskærkelse for grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden

Respekten for det offentlige rum handler først og fremmest om dannelse. Det er vores fælles arv at behandle hinanden med gensidig respekt og vise hensyn, når vi færdes i det offentlige rum. Denne arv skal vi værne om og have fokus på at bevare som en del af kernen i vores folkelige fællesskab.

Regeringen ønsker, at der hersker ro og orden i det offentlige rum, så vi alle kan færdes trygt og sikkert. Det er vigtigt, at vi som land siger fra og tager afstand fra personer og grupperinger, som groft forstyrrer vores fælles rum.

Det gør vi bl.a. ved at sikre et strafniveau, der står mål med den krænkelse af fællesskabet, som grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden udgør.

Justitsministeren vil derfor bede anklagemyndigheden om at sikre, at VK-regeringens strafskærkelse fra 2009 slår fuldt igennem i praksis, og at der altid i denne type sager i videst muligt omfang nedlægges påstand om udvisning af udlændinge.

1.5.

Mulighed for at kommuner kan yde økonomisk tilskud til privates tv-overvågning

Med initiativet gives kommunerne mulighed for også at yde økonomisk tilskud til tv-overvågning af private arealer.

Tv-overvågning kan være med til at skabe et trygt offentligt rum. Det kan også være et nyttigt redskab i efterforskningen og retsforfølgelsen af kriminalitet.

Regeringen vil give kommunerne mulighed for – med henblik på at fremme trygheden – at yde økonomisk tilskud til boligorganisationers tv-overvågning af boligområder og af arealer, som ligger i direkte tilknytning hertil.

Som reglerne er i dag, kan kommunerne alene yde økonomisk tilskud til tv-overvågning af offentlige områder, som foretages af en boligforening efter tilladelse fra politiet. Kommunerne har således ikke mulighed for at yde økonomisk tilskud til tv-overvågning af private arealer, som foretages af boligforeninger.

Københavns Kommune har således peget på, at kommunen har set sig nødsaget til at meddele afslag på en række ansøgninger fra boligforeninger om tilskud til tv-overvågning som led i en generel tryghedsskabende indsats, idet der var søgt om midler til hel eller delvis overvågning af private fællesveje. Med initiativet gives kommunerne mulighed for også at yde økonomisk tilskud til tv-overvågning af private arealer.

2

Fokusområde 2:

Styrket indsats over for kriminalitet mod personer i offentlig tjeneste

Regeringen ønsker at styrke respekten for fællesskabets repræsentanter. Personer i offentlig tjeneste skal trygt kunne gå på arbejde. De skal ikke forulempes eller trues, blot fordi de samvittighedsfuldt passer deres job. Det er vigtigt, at vi som land tager skarpt afstand fra alle former for chikane og trusler mod personer i offentlig tjeneste eller deres nærmeste.

For at et folkeligt fællesskab skal kunne fungere og hænge sammen, har vi brug for mennesker i offentlig tjeneste. Det er centralt for samfundet, at disse mennesker kan udføre deres arbejde i fred og ro og ikke føler sig utrygge.

Hjemmehjælpere, socialrådgivere, folkeskolelærere, politifolk, redningspersonel, fængselsbetjente, buschauffører, parkeringsvagter og andre repræsentanter for det fælles oplever i alt for høj grad overgreb af både fysisk og psykisk karakter. Vi skylder vores repræsentanter en særlig beskyttelse. De skal kunne gå på arbejde uden at frygte voldelige overfald og verbal chikane. Og når de har fri, har de fri, og så skal de ligesom alle andre borgere kunne færdes trygt og sikkert uden at blive forulempet på grund af deres job.

Desværre går udviklingen den forkerte vej, for antallet af anmeldelser af vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste har i de seneste år været støt stigende. Antallet af anmeldelser er i perioden fra 1996 til 2015 steget fra 1.317 til 3.734 årlige anmeldelser – altså næsten en tredobling. Udviklingen i antallet af anmeldelser understreger behovet for at gøre en aktiv indsats.

Vi oplever desværre også, at personer i offentlig tjeneste chikaneres i deres fritid, hvilket selvsagt er uacceptabelt. For eksempel viste en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Fængselsforbundet i 2013, at hver tredje fængselsbetjent har oplevet chikane i fritiden. Samme andel – altså hver tredje – oplevede, at chikane er et stigende problem.

Vi skal som samfund – og som mennesker – sige fra over for denne udvikling. Sagerne skal anmeldes, og straffen skal udmøntes konsekvent.

Vi skylder vores repræsentanter en særlig beskyttelse. De skal kunne gå på arbejde uden at frygte voldelige overfald og verbal chikane.

2.1.

Straffelovens særlige regel om vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste skal udvides til også at omfatte indirekte trusler

Det skal være trygt at varetage et hverv på fællesskabets vegne.

Det skal være trygt at varetage et hverv på fællesskabets vegne.

Det kan ikke forsvares at fremsætte trusler mod personer i offentlig tjeneste. Denne mangel på respekt over for fællesskabets repræsentanter – og det enkelte menneske i offentlig tjeneste – skal have konsekvenser og mødes med fordømmelse.

I dag beskytter straffelovens særlige regel om trusler mod personer i offentlig tjeneste kun mod trusler, der er fremsat direkte over for den person, som truslen angår.

Det særlige beskyttelseshensyn, der ligger bag straffelovens bestemmelser om personer i offentlig tjeneste, tilsiger efter regeringens opfattelse ikke, at det bør være afgørende, om truslerne er fremsat direkte over for personen i offentlig tjeneste eller på anden måde – f.eks. gennem tredjemand såsom en kollega eller et familiemedlem, på internettet, på sociale medier eller i pressen.

Regeringen vil derfor udvide anvendelsesområdet for beskyttelsen, så den også kommer til at omfatte trusler, der ikke er fremsat direkte over for den offentligt ansatte, som truslen angår. På den måde sikrer vi også, at der tages højde for den udvikling, der løbende sker, i måden vi kommunikerer og interagerer med hinanden på.

Eksempel:

Som eksempler på tilfælde, der omfattes af den udvidede beskyttelse, kan nævnes:

- Under en telefonsamtale med en kontorassistent i en kommune fremsætter en borger trusler mod en leder i samme kommune.
- På et offentligt debatforum på internettet (eksempelvis en offentlig Facebook-gruppe) fremsætter en person trusler om at ville skyde en navngiven lærer.

2.2.

Anklagemyndigheden skal have øget fokus på at føre sager, hvor personer i offentlig tjeneste groft og uretmæssigt hænges ud for at have begået ulovligheder

Tonen på internettet og de sociale medier skal være ordentlig og respektfuld. Det er for eksempel ikke rimeligt uretmæssigt at hænge personer i offentlig tjeneste ud for at have begået lovovertrædelser, der kan koste de pågældende deres job, blot fordi man har set sig sur på dem. Sådanne handlinger er udtryk for mangel på respekt for det enkelte menneske, der udfører et hverv på det fælles vegne, og vi skal se med stor alvor herpå.

Justitsministeren vil derfor anmode anklagemyndigheden om at have øget fokus på at føre sager, hvor personer i offentlig tjeneste groft og uretmæssigt hænges ud for at have begået ulovligheder, der kan koste dem deres job. Anklagemyndigheden skal samtidig udarbejde retningslinjer om muligheden for offentlig påtale i sagerne.

Det vil – i forhold til at føre sagerne som civile sager – samtidig give bedre mulighed for at tvangsfuldbyrde dommene, herunder eksempelvis få fjernet denne type indhold fra hjemmesider.

2.3.

Skærpet straf for overgreb mod personer i offentlig tjeneste, når overgrebet sker i den pågældendes fritid

Personer i offentlig tjeneste har – som alle andre mennesker i vores land – ret til fritid og en privatsfære, hvor arbejdet ikke influerer. Når en person i offentlig tjeneste har fri, skal den pågældende i særlig grad være beskyttet mod overgreb, som har baggrund i dennes arbejde.

Regeringen vil derfor skærpe straffen i sager, hvor der udøves vold eller trusler mod personer i offentlig tjeneste, når overgrebet sker i fritiden som følge af den pågældendes tjeneste, ved at lægge en tredjedel oven i det nuværende strafniveau.

Eksempel:

Som eksempler på tilfælde, der rammes af strafskærpelsen, kan nævnes:

- En fængselsbetjent bliver udsat for et voldeligt overfald på vej hjem fra sit arbejde af en tidligere indsat, der har fulgt efter ham.
- En politibetjent, der arbejder med rocker- og bandemiljøet, bliver i sin fritid passet op på parkeringspladsen uden for et supermarked og truet af et bandemedlem, som den pågældende tidligere har været med til at arrestere.
- En socialrådgiver modtager midt om natten på sin private mobiltelefon sms-besker, hvori en borger fremsætter trusler, fordi borgeren er utilfreds med kommunens behandling af sin sag.

2.4.

Skærpet straf for alle former for kriminalitet, der har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste

Vi skylder de personer, som yder en indsats på fællesskabets vegne, at udstrække den særlige strafferetlige beskyttelse til at omfatte alle typer forbrydelser, der begås med baggrund i den pågældendes job. Det er ligeledes kun rimeligt, at denne beskyttelse også skal gælde disse personers familiemedlemmer og andre nærtstående.

Regeringen vil derfor udtrykkeligt slå fast i straffeloven, at det er en strafskærpende omstændighed, at kriminalitet har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste. Det betyder, at der i de sager, hvor offeret udsættes for en forbrydelse på grund af sin eller eksempelvis sin ægtefælles offentlige tjeneste, skal udmåles en væsentligt skærpet straf i forhold til straffen for en "almindelig" overtrædelse.

Initiativet, der skal sikre en bedre strafferetlig beskyttelse af personer i offentlig tjeneste og disses nærmeste, skal imødegå tilfælde, hvor en forbrydelse begås som reaktion på den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste. Initiativet vil ikke være begrænset til bestemte forbrydelsestyper, men vil i praksis formentlig navnlig få betydning i forbindelse med vold, trusler, hærværk og fredskrænkelser.

Eksempel:

Som eksempler på tilfælde, der rammes af den skærpede straf, kan nævnes:

- Hærværk mod en socialrådgivers private bil, hvis hærværket begås som følge af den pågældendes arbejde.
- Overtrædelse af et tilhold om ikke at kontakte eller følge efter en medarbejder i en kommunal socialforvaltning, hvis overtrædelsen begås som følge af den pågældendes arbejde.
- Trusler mod en fængselsbetjents ægtefælle, hvis truslerne fremsættes som følge af fængselsbetjentens arbejde.

2.5.

Skærpet straf for verbale overfald på personer i offentlig tjeneste

Vi skal tale ordentligt til hinanden og i særlig grad til de personer, som udfører et job på fællesskabets vegne.

Vi skal have respekt for hinanden og for det fælles. Heri ligger også, at vi skal tale ordentligt til hinanden og i særlig grad til de personer, som udfører et job på fællesskabets vegne. Der skal være en ordentlig tone mellem myndighedspersoner og borgere. Vi skal reagere på det normskred, som ligger i, at nogle mennesker tror, at de kan tiltale eksempelvis politiet eller en socialrådgiver med de værste skældsord uden konsekvenser.

Regeringen vil derfor styrke den strafferetlige beskyttelse af personer i offentlig tjeneste for at imødegå situationer, hvor folk ikke udviser den fornødne respekt over for personer i offentlig tjeneste.

Konkret vil vi skærpe bødestrafen for fornærmelig tiltale af personer i offentlig tjeneste, så udgangspunktet fremover bliver en bøde på 5.000 kr. mod i dag 3.000 kr. Der sikres hermed et strafniveau, som på rimelig måde afspejler det forhold, at der er tale om et angreb på personer i offentlig tjeneste.

3

Fokusområde 3:

Øget respekt for retsvæsenet

Danskernes tillid til domstolene og politiet ligger i toppen, når man sammenligner med andre europæiske lande.

Retsvæsenet er en grundsten i ethvert civiliseret retssamfund. Vi har et velfungerende retsvæsen i Danmark, og danskernes tillid til domstolene og politiet ligger i toppen, når man sammenligner med andre europæiske lande. Det har vi grund til at være stolte af og søge at bevare. Det gør vi bl.a. ved at sikre at retsvæsenet fungerer effektivt.

Alt for mange straffesager må udsættes eller omberammes, fordi tiltalte ikke møder op til retsmødet. Det er udtryk for mangel på respekt for retsvæsenet og kan virke krænkende for retsfølelsen i befolkningen. Det er urimeligt at udsætte forurettede, vidner, dommere, anklagemyndighed og advokater for den hån mod vores retssystem, som tiltaltes udeblivelse fra retsmøder trods lovlig indkaldelse er udtryk for. Det skal vi gøre op med.

Et andet område i straffesagskæden, hvor der er behov for at skabe øget respekt for retsvæsenet er de mange udeblivelser fra afsoninger i fængsler og arresthuse.

Kriminalforsorgen er en central del af vores retssamfund. Det er nødvendigt, at kriminalforsorgen fungerer effektivt, så vi alle kan føle os trygge og sikre på, at fællesskabet varetager opgaven med at sikre retfærdighed over for personer, som begår kriminalitet.

Når en person idømmes fængselsstraf, er det fællesskabet, der fortæller den pågældende, at han eller hun har begået en handling, vi som samfund ikke skal rumme. En udeblivelse fra fængsel er således ikke blot udtryk for mangel på respekt over for kriminalforsorgen, men også en mangel på respekt over for fællesskabet.

I 2015 var det 42,7 procent af de dømte, der var tilsagt til afsoning i fængsler eller arresthuse, som udeblev fra afsoning. Det er ikke acceptabelt i et civiliseret retssamfund. Regeringen ønsker derfor at iværksætte tiltag, der skal gøre op med de mange udeblivelser.

3.1.

Øget brug af udeblivelsesdomme

Der skal gå så kort tid som muligt fra forbrydelse til domfældelse. Det er centralt for vores fællesskab, at kriminelle hurtigt mærker konsekvensen af deres handlinger. Samtidig er det også vigtigt, at straffesager gennemføres hurtigst muligt af hensyn til, at ofre for forbrydelser kan komme videre med deres liv.

Regeringen vil derfor udvide muligheden for at fremme en hovedforhandling til dom ved tiltaltes udeblivelse trods lovlig indkaldelse. I dag ligger grænsen for anvendelse af udeblivelsesdomme ved ubetinget fængsel i 3 måneder. Fremover vil grænsen være ubetinget fængsel i 6 måneder.

Regeringen vil endvidere udvide muligheden for at fremme en hovedforhandling til dom i tiltaltes fravær, såfremt tiltalte har givet samtykke til gennemførelse af hovedforhandlingen. I dag er grænsen for sådanne sager ubetinget fængsel i 6 måneder. Fremover vil den være ubetinget fængsel i 1 år.

Regeringen ønsker, at der afsiges udeblivelsesdomme i samtlige sager, hvor reglerne giver mulighed for det. I dag er udgangspunktet, at en hovedforhandling *kan* fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig. Regeringen vil derfor vende udgangspunktet på hovedet, så domstolene *skal* gennemføre en sag, når tiltalte udebliver, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Det vil således fremover kræve en særlig grund i den enkelte sag, hvis en straffesag ikke skal gennemføres som udeblivelsesdom, når muligheden foreligger.

Regeringen vil desuden halvere tidsfristen for genoptagelse af en sag, hvor der er afsagt udeblivelsesdom, fra de nuværende 4 uger til 14 dage svarende til fristen for at anke en dom.

3.2.

Indførelse af sms-beskeder om retsmøder

Det er vigtigt for effektiviteten i retsvæsenet, at der gøres brug af tilgængelig teknologi med henblik på at fremme tiltaltes tilstedeværelse i retten.

Regeringen vil derfor sørge for, at der iværksættes anvendelse af sms-beskeder, så tiltalte ikke kan undskylde sin manglende tilstedeværelse til et retsmøde med en forglemmelse.

Initiativet vil i første fase blive implementeret for tiltalte, således at tiltalte modtager en sms forud for retsmødet. Initiativet vil dernæst blive udbredt til vidner og andre relevante aktører.

Det er forventningen, at sms-beskeder vil have en positiv effekt på fremmødet til retsmøder og dermed nedbringe antallet af udeblivelser. Effekten af ordningen vil blive evalueret.

3.3.

Indførelse af straf for udeblivelse fra afsoning

Det skal være strafbart at udeblive fra afsoning. Herved sendes et signal om, at udeblivelse fra afsoning ikke accepteres.

Myndighederne har allerede i dag en række reaktionsmuligheder over for dømte, som ikke møder op til afsoning. Udeblivelse fra afsoning kan således indebære, at afsoningsstedet ændres fra åbent til lukket fængsel, ligesom den indsatte som udgangspunkt fratages muligheden for udgang de første tre måneder af afsoningen. Derudover vil udeblivelse tale imod tidlig prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen og indgå i vurderingen af misbrugsrisikoen ved meddelelse af udgangstilladelse.

Den høje udeblivelsesprocent viser imidlertid, at reaktionsmulighederne i dag ikke er tilstrækkelige, og regeringen vil derfor kriminalisere og indføre bødestraf for udeblivelse fra afsoning uden lovligt forfald.

Bøderne skal kunne modregnes i de ydelser, den indsatte modtager under indsættelsen.

3.4.

Indførelse af straksafsoning, hvis den dømte tidligere er udeblevet fra afsoning

Regeringen vil indføre mulighed for, at dømte, som tidligere er udeblevet fra afsoning, fremover omfattes af reglerne om straksafsoning.

Initiativet sætter målrettet ind over for kriminelle, som tidligere er udeblevet fra afsoning.

Dette indebærer, at den dømte hurtigst muligt og senest 30 dage efter den dato, hvor politiet har givet fuldbyrdelsesordre på dommen, skal møde til afsoning. Det vil sige, at tidligere udeblivelse fra afsoning vil have konsekvenser i forbindelse med en eventuel fuldbyrdelse af en ny straf.

Straksafsoning gælder i dag for en række krænkende straffelovsovertrædelser, herunder bl.a. vold og trusler mod personer, voldtægt og besiddelse af skydevåben eller kniv, der bæres på offentligt sted.

Initiativet sætter målrettet ind over for kriminelle, som tidligere er udeblevet fra afsoning, og det er forventningen, at en hurtig indsættelse vil have en positiv effekt på denne gruppes fremmøde til afsoning og dermed nedbringe antallet af udeblivelser.

3.5

Konsekvent stop for sociale ydelser ved udeblivelse fra afsoning

Regeringen vil sikre, at kommune eller anden relevant myndighed konsekvent indstiller udbetaling af eventuelle sociale ydelser allerede fra den dag, den dømte er sat til at afsone, da afsonere som udgangspunkt ikke må modtage sociale ydelser under frihedsberøvelsen.

I dag underretter kriminalforsorgen kommunen eller anden relevant myndighed, når den dømte møder til afsoning, eller hvis den dømte bevidst udebliver fra afsoning, og der er en formodning om, at den dømte modtager sociale ydelser. Det er herefter op til den relevante myndighed at vurdere, hvorvidt ydelsen skal stoppes eller ej.

Initiativet indebærer en optimering af kriminalforsorgens mulighed for at underrette kommune eller anden relevant myndighed med henblik på at stoppe udbetalingen af sociale ydelser fra den dag, den dømte er sat til at afsone.

Kriminalforsorgen vil med initiativet få adgang til at tjekke i e-indkomstregistret, og hvor relevant konstatere om en kommende indsat modtager sociale ydelser.

Initiativet gør det samtidig muligt at fremrykke tidspunktet for kriminalforsorgens underretning af kommunen eller anden relevant myndighed, således at der allerede ved indkaldelse til afsoning sker underretning om, at ydelserne skal stoppes fra den dag, den pågældende er sat til at afsone.

3.6.

Særlig operativ indsats vedrørende bødeinddrivelse

Det er vigtigt, at der er respekt om politiets påtale af lovovertrædelser, og at der sker en effektiv inddrivelse af bøder og anden gæld til det offentlige.

*Det er vigtigt,
at der er respekt
om politiets
påtale af lov-
overtrædelser.*

Rigspolitiet skal iværksætte en forsøgsordning med en særlig operativ politiindsats rettet mod lovovertrædere, herunder rockere og bandemedlemmer, der i forbindelse med udstedelsen af et bødeforelæg optræder hånlige over for politiet. For eksempel ved i hånende vendinger at sige, at den pågældende er ligeglad med bøden eller ved at rive bødeforelægget over og smide det fra sig under politiets og den øvrige offentligheds påsyn.

Initiativet iværksættes bl.a. på baggrund af nogle episoder, hvor personer, når de antræffes af politiet, er i besiddelse af dyre guldkæder, ure eller smartphones, og som eksempelvis standses i forbindelse med en færdselsforseelse, erkender sig skyldig i forseelsen, men samtidig i hånende vendinger gør opmærksom på, at de allerede har en gæld til det offentlige, som på grund af manglende betalingsevne ikke kan inddrives, og at de derfor er ligeglade med det forhold, som det nye bødeforelæg vedrører. Initiativet skal udnytte mulighederne i retsplejeloven for beslaglæggelse af pengebeløb eller genstande, som en person med gæld til det offentlige måtte være i besiddelse af.

Rigspolitiet vil sikre, at der som led i et styrket samarbejde med SKAT – herunder SKAT's pantefoged – iværksættes aktioner over for personer, der efter politiets oplysninger eller efter oplysninger fra SKAT tilsyneladende er i stand til at opretholde en tilværelse, der ikke afspejler, at de pågældende har en gæld til det offentlige.

**RESPEKT FOR
DET FÆLLES**
RESPEKTPAKKE I

2015/16:11

**Henvendelse om udgivelsen
kan i øvrigt ske til**

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
DK - 1216 København K
www.jm.dk
Tlf. 72 26 84 00

ISBN elektronisk publikation

978-87-93214-93-4

Design

Kontrapunkt

Fotos

Scanpix og Polfoto

Web

Publikationen kan hentes på
jm.dk

